

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи
та рекрутації

доц. Громик Ю. В. _____

Протокол № 6 від 19.02.2020 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

СИСТЕМИ ОБРОБКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

підготовки бакалавра

спеціальності 073 «Менеджмент»

освітньо-професійної програми «Менеджмент»

Програма навчальної дисципліни «Системи обробки економічної інформації» підготовки бакалавра, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», за освітньо-професійною програмою «Менеджмент».

Розробник: Тоцька О. Л. – доцент кафедри менеджменту, к. е. н., доцент

Рецензент: Шматковська Т. О. – доцент кафедри обліку і аудиту, к. е. н., доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 7 від 23.12.2019 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету економіки та управління
протокол № 6 від 05.02.2020 р.

Голова науково-методичної комісії факультету: _____ (Бегун С. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 «Управління та адміністрування» 073 «Менеджмент» «Менеджмент» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів: 150/5		Рік навчання: 3
		Семестр: 6-ий
ІНДЗ: немає		Лекції: 40 год.
		Практичні: 46 год.
		Самостійна робота: 54 год.
		Консультації: 10 год.
	Форма контролю: залік	

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	07 «Управління та адміністрування» 073 «Менеджмент» «Менеджмент» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів: 150/5		Рік навчання: 3
		Семестр: 6-ий
ІНДЗ: немає		Лекції: 12 год.
		Практичні: 12 год.
		Самостійна робота: 108 год.
		Консультації: 18 год.
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою викладання навчальної дисципліни «Системи обробки економічної інформації» є надання фундаментальних теоретичних знань і набуття практичних навичок із питань створення та використання систем оброблення економічної інформації в різних галузях національної економіки України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Системи обробки економічної інформації» є вивчення методів побудови і використання автоматизованих систем оброблення економічної інформації в різних галузях економіки України; набуття навичок використовувати пакети прикладних програм («Парус – Менеджмент і маркетинг», «Парус – Підприємство») та базові програмні засоби (Microsoft Excel, Microsoft Access).

Змістове наповнення дисципліни

Змістовий модуль 1. Характеристика автоматизованої обробки управлінської інформації

Тема 1. Дані та операції над ними

Характеристика операцій над даними. Кодування економічної інформації.

Тема 2. Характеристика автоматизованих систем

Сутність і види автоматизованих систем. Структура та властивості автоматизованих систем.

Тема 3. Автоматизація процесів організації та керування збутом й обслуговуванням клієнтів на базі системи «Парус – Менеджмент і маркетинг»

Загальна інформація про Корпорацію «ПАРУС». Поняття CRM-системи. Задачі, що вирішуються за допомогою системи «Парус – Менеджмент і маркетинг». Можливості, які надає використання системи «Парус – Менеджмент і маркетинг». Звітність і розмежування прав доступу до інформації бази даних.

Тема 4. Автоматизовані системи управління персоналом

Поняття, призначення, класифікація автоматизованих систем управління персоналом. Функціональність HRM-систем. Сучасні HRM-системи.

Тема 5. Системи підбору, мотивації, обліку й оцінювання персоналу

Автоматизація основних завдань підбору персоналу. Приклади систем підбору персоналу. Автоматизація основних завдань мотивації персоналу. Приклади систем мотивації персоналу. Автоматизація бізнес-процесів оцінки персоналу. Приклади систем автоматизації оцінки персоналу. Автоматизація бізнес-процесів інформаційного самообслуговування в системі SAP.

Тема 6. Електронне навчання персоналу (e-learning)

Місце електронного навчання у стратегії розвитку персоналу. Напрями навчання. Компоненти електронного навчання. Системи управління навчанням. Форми подання навчальних матеріалів. Приклади e-learning систем.

Змістовий модуль 2. Характеристика автоматизованої обробки інформації на підприємствах

Тема 7. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

Основні поняття та визначення. Роль інформації в управлінні підприємством. Класифікація інформаційних систем. Інформаційна система сучасного підприємства. Види та властивості економічної інформації. Характеристика методів класифікації та кодування економічної інформації. Єдина система класифікації та кодування техніко-економічної інформації. Моделювання елементів економічної інформації.

Тема 8. Засоби створення та забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

Система основних визначень ресурсів інформаційної системи підприємства. Ресурси телекомунікацій. Програмне забезпечення. Технічне забезпечення інформаційних систем.

Тема 9. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах

Управління підприємством: зміст і концепції. Основи концепцій MRPII, ERP, APS, CSRP. Філософія й основні поняття MRP. Еволюція MRP. Перехід від MRP до MRPII. Планування виробничих ресурсів.

Тема 10. Комплексна система автоматизації фінансово-господарського обліку та керування для підприємств малого й середнього бізнесу «Парус – Підприємство»

Загальні можливості системи «Парус-Підприємство» й основні принципи побудови. Модуль «Парус – Бухгалтерія». Характеристика модуля «Парус – Реалізація».

Тема 11. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічної оцінки бізнесу

Виробничий процес і його забезпечення. Деякі аспекти бізнес-планування. Використання інформаційних систем для бізнес-планування. Стисла характеристика пакета Project Expert.

Тема 12. Експертні системи та їх використання

Загальні відомості про експертні системи. Характеристики експертних систем. Основні положення методології побудови експертних систем. Принципи розробки експертних систем. Приклади експертних систем.

Змістовий модуль 3. Системи обробки економічної інформації в установах різного типу

Тема 13. Система електронних платежів Національного банку України

Функції та структура Національного банку України. Характеристика системи електронних платежів Національного банку України. Моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку в СЕП Національного банку України.

Тема 14. Система електронної пошти Національного банку України

Функції та структура електронної пошти НБУ. Обмін електронними повідомленнями між користувачами системи електронної пошти НБУ.

Тема 15. Особливості автоматизованого оброблення внутрішньобанківської інформації

Операційна діяльність в банках України. Автоматизована банківська система Б2. Банківська операційна система ProFIX/BANK. Автоматизована банківська система SCROOGE.

Тема 16. Міжнародна електронна мережа міждержавних розрахунків SWIFT

Характеристика системи SWIFT. Правила оформлення платіжних документів у системі УкрСВІФТ. Одиначний клієнтський переказ коштів у системі УкрСВІФТ. Міжбанківський переказ коштів у системі УкрСВІФТ.

Тема 17. Інформаційно-аналітичні системи Міністерства фінансів України

Характеристика Міністерства фінансів України. Аналітично-інформаційна система підтримки державного бюджету. Інформаційно-аналітична система підтримки місцевих бюджетів. Інформаційно-телекомунікаційна система «Фінанси».

Тема 18. Автоматизована інформаційна система Державної казначейської служби України

Характеристика Державної казначейської служби України. Процедури центрального апарату Державної казначейської служби України з управління автоматизованими системами. Характеристика програми «Казна–Видатки».

Тема 19. Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України

Характеристика податкової системи України. Система та завдання органів Державної фіскальної служби. Програмне забезпечення для формування податкової звітності в електронному вигляді.

Тема 20. Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері

Характеристика страхової сфери України. Системи автоматизації страхової діяльності.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність діяти на основі морально-етичних міркувань (мотивів);
- здатність працювати автономно;
- здатність організувати роботу відповідно до вимог БЖД й охорони праці;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність використовувати пакети прикладних програм «Парус – Менеджмент і маркетинг», «Парус – Підприємство»;
- здатність автоматизованого визначення загальної характеристики підприємства-позичальника;
- здатність автоматизованого аналізу фінансового стану підприємства-позичальника;
- здатність автоматизованого визначення характеристики проекту, який кредитується, та ризиків, пов'язаних із ним;
- здатність автоматизованого створення балансу підприємства;
- здатність автоматизованого створення звіту про фінансові результати підприємства;
- здатність автоматизованої оцінки фінансово-господарського стану підприємства;
- здатність використовувати базовий програмний засіб Microsoft Access.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Характеристика автоматизованої обробки управлінської інформації					
Тема 1. Дані та операції над ними	7	2	2	3	
Тема 2. Характеристика автоматизованих систем	7	2	2	3	
Тема 3. Автоматизація процесів організації та керування збутом й обслуговуванням клієнтів на базі системи «Парус – Менеджмент і маркетинг»	10	2	4	3	1
Тема 4. Автоматизовані системи управління персоналом	8	2	2	3	1
Тема 5. Системи підбору, мотивації, обліку й оцінювання персоналу	8	2	2	3	1
Тема 6. Електронне навчання персоналу (e-learning)	7	2	2	3	
Разом за модулем 1	47	12	14	18	3
Змістовий модуль 2. Характеристика автоматизованої обробки інформації на підприємствах					
Тема 7. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	7	2	2	3	
Тема 8. Засоби створення та забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	7	2	2	3	
Тема 9. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах	7	2	2	3	
Тема 10. Комплексна система автоматизації фінансово-господарського обліку та керування для підприємств малого й середнього бізнесу «Парус – Підприємство»	10	2	4	3	1
Тема 11. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проєктів і стратегічної оцінки бізнесу	8	2	2	3	1
Тема 12. Експертні системи та їх використання	8	2	2	3	1
Разом за модулем 2	47	12	14	18	3
Змістовий модуль 3. Системи обробки економічної інформації в установах різного типу					
Тема 13. Система електронних платежів Національного банку України	7	2	2	3	
Тема 14. Система електронної пошти Національного банку України	7	2	2	3	

1	2	3	4	5	6
Тема 15. Особливості автоматизованого оброблення внутрішньобанківської інформації	9	2	4	2	1
Тема 16. Міжнародна електронна мережа міждержавних розрахунків SWIFT	7	2	2	2	1
Тема 17. Інформаційно-аналітичні системи Міністерства фінансів України	7	2	2	2	1
Тема 18. Автоматизована інформаційна система Державної казначейської служби України	7	2	2	2	1
Тема 19. Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України	6	2	2	2	
Тема 20. Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері	6	2	2	2	
Разом за модулем 3	56	16	18	18	4
Всього годин:	150	40	46	54	10

Таблиця 4

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Характеристика автоматизованої обробки управлінської інформації					
Тема 1. Дані та операції над ними	7			6	1
Тема 2. Характеристика автоматизованих систем	7			6	1
Тема 3. Автоматизація процесів організації та керування збутом й обслуговуванням клієнтів на базі системи «Парус – Менеджмент і маркетинг»	13	2	4	6	1
Тема 4. Автоматизовані системи управління персоналом	9	2		6	1
Тема 5. Системи підбору, мотивації, обліку й оцінювання персоналу	7			6	1
Тема 6. Електронне навчання персоналу (e-learning)	7			6	1
Разом за модулем 1	50	4	4	36	6
Змістовий модуль 2. Характеристика автоматизованої обробки інформації на підприємствах					
Тема 7. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	7			6	1
Тема 8. Засоби створення та забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	7			6	1

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах	6			5	1
Тема 10. Комплексна система автоматизації фінансово-господарського обліку та керування для підприємств малого й середнього бізнесу «Парус – Підприємство»	12	2	4	5	1
Тема 11. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічної оцінки бізнесу	8	2		5	1
Тема 12. Експертні системи та їх використання	6			5	1
Разом за модулем 2	46	4	4	32	6
Змістовий модуль 3. Системи обробки економічної інформації в установах різного типу					
Тема 13. Система електронних платежів Національного банку України	6			5	1
Тема 14. Система електронної пошти Національного банку України	6			5	1
Тема 15. Особливості автоматизованого оброблення внутрішньобанківської інформації	12	2	4	5	1
Тема 16. Міжнародна електронна мережа міждержавних розрахунків SWIFT	6			5	1
Тема 17. Інформаційно-аналітичні системи Міністерства фінансів України	6			5	1
Тема 18. Автоматизована інформаційна система Державної казначейської служби України	6			5	1
Тема 19. Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України	7	2		5	
Тема 20. Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері	5			5	
Разом за модулем 3	54	4	4	40	6
Всього годин:	150	12	12	108	18

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота передбачає виконання таких завдань:

- ознайомитися з особливостями використання пакета прикладних програм «Парус – Менеджмент і маркетинг»;
- ознайомитися з особливостями використання пакета прикладних програм «Парус – Підприємство»;
- ознайомитися з особливостями використання програми Microsoft Excel;
- ознайомитися з особливостями використання програми Microsoft Access.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з трьох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

- 1) поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);

2) модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Формою підсумкового контролю є залік. Він виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, визначені програмою навчальної дисципліни й отримав у підсумку не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт.

Таблиця 5

Поточний контроль (максимум = 40 балів)																				Модульний контроль (максимум = 60 балів)			Загальна кількість балів
Модуль 1																				Модуль 2			
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3								МКР1	МКР2	МКР3	
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	20	20	20	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				

Таблиця 6

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Не зараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Василів В. Б. Інформаційні системи менеджменту персоналу: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2014. 148 с.
- Інформаційні системи і технології на підприємствах: конспект лекцій (для студентів і слухачів ФПО та ЗН спеціальності «Економіка підприємства») / укл. В. М. Охріменко, Т. Б. Воронкова. Харків: ХНАМГ, 2006. 185 с.
- Кобилін А. М. Системи обробки економічної інформації: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 234 с.
- Сусіденко В. Т. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 224 с.
- Тоцька О. Л. Інформаційні системи і технології у фінансах: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: Вежа-Друк, 2013. 340 с.
- Тоцька О. Л. Методичні вказівки до виконання практичних і лабораторних робіт з дисципліни «Інформаційні системи і технології у фінансових установах» для студентів економічних спеціальностей. Луцьк: Ред.-вид. відділ «Вежа». 2003. 36 с.
- Тоцька О. Л. Методичні матеріали до тестування з дисциплін «Система обробки економічної інформації», «АРМ економіста-фінансиста», «Інформаційні системи і технології у фінансах» для студентів економічних спеціальностей. Луцьк: Ред.-вид. відділ «Вежа». 2006. 52 с.
- Тоцька О. Л. Система обробки економічної інформації: лабораторний практикум. Луцьк: Ред.-вид. відділ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки. 2006. 152 с.
- Ушакова І. О., Плеханова Г. О. Інформаційні системи та технології на підприємстві: конспект лекцій. Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. 128 с.